

Predikan på långfredagen

av Wilfrid Stinissen OCD

Passionsberättelsen har vi läst och hört så ofta att den antagligen förlorat sin skakande kraft. Dessutom är vi så fastlåsta i oss själva att vi har svårt att leva oss in i Kristi lidande. Det kan därför vara klokt att ärligt acceptera att vi är så självcentrerade. Vi kan i vår meditation över Kristi lidande ta oss själva till utgångspunkt.

Antag att du drabbats av en obotlig sjukdom. Du har varit aktiv, framgångsrik. Eftersom du är relativt ung hade du många planer för framtiden. Men plötsligt, oväntat har sjukdomens mörka skugga fallit över ditt liv. Du vet att du inte har något annat att vänta än åtskilliga år av fruktansvärda smärtor, som kommer att få sin avslutning i en fasansfull död. Och så kommer jag, som är frisk, och tröstar dig med uppbyggliga ord.

Tacka Gud, säger jag, som ger dig tillfälle att göra bot för dina synder. Det är en nåd att få lida så mycket. Du kommer att få en stor lön i himmelen. Mina billiga trösteord kan inte göra dig annat än bitter. Vad för en Gud är det, svarar du, som finner glädje i att tortera människor? Och vilken rätt har *du* att tala sådana ord om nåd och lön, du som inte vet vad sjukdom är? Om du led som jag, då skulle jag lyssna på dig.

Så länge jag står utanför kan jag inte trösta. För att kunna tala ord som verkligen tröstar måste jag träda in i dig, vara så ett med dig att det lidande vi talar om inte längre är ditt lidande utan vårt lidande. Men det lyckas sällan. Jag kan inte låta din sjukdomsbakterie injiceras i mig, och om jag gjorde det, om jag själv blev angripen av din sjukdom, så skulle det vara slut med vackra trösteord. Jag skulle, när smärtan var som värst, skrika som du, vara förtvivlad som du. Men du skulle inte längre vara *ensam* i din förtvivlan.

Det *vi* inte kan, och som regel inte heller vill - för så stor kärlek brukar vi inte ha till varandra - det kan och vill Gud. Han stiger frivilligt ner i vårt elände, och när smärtan når sin höjdpunkt bävar han som vi. Han svettas, inte endast vatten som vi, utan vatten och blod. Han skriker i förtvivlan: "Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?" Gud talar inte billiga trösteord. Gud tröstar med sitt liv och sitt blod. Gud gör något som är fullständigt otänkbart.

Hur skulle Gud, som är själva Livet, kunna dö? Men Gud vill kunna dö för oss. Genom att han blir människa gör han det omöjliga till verklighet. Vår Gud är helt annorlunda än vi tror. Vi har hört om en Gud som kräver försoning, en Gud som

är rättvis och som vill att den förolämpning han blivit utsatt för skall gottgöras. Men vår Gud är inte rättvisa. Vår Gud är kärlek. Vi behöver inte försona Gud med oss. Gud är själva försoningen, själva förlåtelsen. Han har aldrig vänt bort sin blick från oss.

Det är vi som vänt oss bort från honom. Gud har hela tiden väntat på oss. Nej, han har inte väntat, han har gett oss ett så överväldigande bevis på sin kärlek att vi aldrig mer kan blunda för den. Det är inte vi som behöver stilla Guds vrede. Gud är inte vred på oss. Kärleken förtörnas inte, skriver Paulus (1 Kor 13:5). Det är Gud som försöker stilla människans vrede.

Men Gud har inte lyckats, för människan är fortfarande vred på Gud. Har det någonsin funnits en tid då mänskligheten varit så till den grad grym mot Gud som i våra dagar? Gud anklagas som aldrig förr. Varför tillåter Gud, säger man, att miljoner dör av hunger, att människor med alltmer raffinerad grymhet torterar varandra? Hur kan Gud vara kärlek, när han låter allt detta ske?

Att icke-kristna ställer sådana frågor kan man förstå, och de kan inte få något tillfredsställande svar. Men en kristen, som har en levande tro, borde inte tänka så. Gud har bevisat att han är kärlek. Han har uppenbarat det så övertygande att det inte ens kan tänkas ett större bevis. När Gud såg på sin Son och sedan på världen, när han vände sin blick fram och tillbaka från sin Son till världen och från världen till sin Son, då föredrog han världen. Inte för att den hade större värde, utan för att den var i så stor nöd.

Gud vill frälsa, Gud vill rädda. Där det finns något att rädda, där finns Gud. Gud har för oss utlämnat det dyrbaraste han ägde, sin Son. Tack vare denna realitet kan vi aldrig mer tvivla på hans kärlek. I detta faktum har vi ett orubbligt fundament, som alla våra funderingar om lidande, svält, naturkatastrofer måste bygga på. När vi stöter på lidande hos oss själva eller andra är frågan alltså inte: hur kan Gud älska oss när sådant händer? utan: vad menar Gud, som vi vet älskar oss, när han tillåter detta lidande?

Varför ingriper inte Gud, frågar man. Han är ju allsmäktig. Om Gud är allsmäktig, beror det på att kärleken är allsmäktig. Guds allmakt är kärlekens allmakt. Och kärleken är tålig, den fördrar allting, den hoppas allting (1 Kor 13: 4,7). Gud vägrar att låta sig ryckas med i våldets spiral. Om han med makt och myndighet gjorde slut på allt ont i världen, skulle han inte vara bättre än vi.

Gud är inte en diktator. Han respekterar människan. Han har visat oss den ofattbara äran att vara hans medarbetare i skapelseverket. Gud vill dela sin intelligens och sin frihet med oss. Han lägger världen i våra händer för att vi skall styra den utveckling han satt igång och för att vi skall fullborda skapelseverket. Att Gud därmed tagit en oerhörd risk får vi dagligen erfara.

Men Gud har så högt värderat människan som sin medskapare att han inte tvekar att betala priset. Det vore lätt för en allsmäktig Gud, som inte var kärlek, att ta ifrån oss vår frihet och reducera oss till automater eller marionetter. Då skulle allt fungera perfekt i världen Men vilken förnedring för människan!

Kärlekens allmakt består bl.a. i att den är i stånd att använda och utnyttja allting. Det finns ingenting som inte kan vara bränsle för kärleken. Ja, vi får tro att inget lidande i världen går förlorat. Hur detta går till kan vi inte genomskåda än, men vi anar något när vi ser upp mot korset. Det lidande som Jesus där utstått för oss har - även om det var resultatet av människans ondska - inte varit förgäves. Hans lidande har avslöjat Guds härlighet; kärlekens härlighet blir synlig på korset.

Där dånar ordet, där förkunnar Jesus ”med starka rop” (Heb 5:7) att Gud är kärlek, och hur man gör när man älskar. På korset uppenbarar Jesus sin härlighet, och följaktligen Faderns härlighet. Ty ”den som har sett mig”, säger Jesus, ”han har sett Fadern” (Joh 14:9). Om denna härlighet har Jesus bitt i den översteprästerliga förbönen: ”Fader, stunden har kommit. Förhärliga din Son, så att din Son kan förhärliga dig” (Joh 17:1). ”Stunden”, den stund som Jesus under hela sitt liv sett fram emot, är korsets stund. Det är på korset som Guds härlighet, kärlekens härlighet lyser i hela sin glans. Nej, detta lidande var inte förgäves. Vi skulle aldrig ha vetat vem Gud är om inte korset funnits.

Inte heller vårt lidande är förgäves. Vad vet en människa som inte har lidit? Det finns en mognad, en mildhet, en öppenhet, en kärlek som växer endast i lidandet. På denna jord är lidande ett ofrånkomligt element i kärleken. Kärleken når sin höjdpunkt när man ger sitt liv för den man älskar. Vi ser det i den högsta kärleken, i Treenigheten.

De tre gudomliga personerna gör inget annat än att i ett evigt nu ge sitt liv åt varandra. Ingen av dem har ett liv för sig själv, vars och ens liv utges och offras för de andra. Vi som är skapade till deras avbild bör älska på samma sätt. Men så länge vi lever i vår jordiska kropp kan vi inte ge vårt liv utan blod och tårar.

Mina bröder och systrar! Det vi idag firar tvingar oss att revidera vår uppfattning om Gud. Mycket av människans revolt mot Gud är i själva verket riktat mot en karikatyr av Gud - en Gud som är ute efter att döma, en Gud som väntar på ett tillfälle att straffa. En sådan Gud kan man bara frukta, eller förakta. Men en Gud som hänger värlös på ett kors, och som med sina utsträckta armar i en världsvid omfamning försöker förena alla människor med sig och med varandra, en Gud som är kärlek - en sådan Gud är det inte svårt att älska.

(Predikan vid en TV-sänd gudstjänst i karmelitnunnornas kapell i Glumslöv långfredagen 1978.)]